

VEL GJORT OG ILDE LØNNET

„KOM MED HESTEN, ELLERS SLAAR JEG IHJEL ALLE
SAUENE DINE TIL SOMMEREN,“ SA BJØRZEN

STUDIE

Der var engang en mand som skulde reise tilskogs efter ved. Saa mødte han en bjørn.

„Kom med hesten, ellers slaar jeg ihjel alle sauene dine til sommeren,“ sa bjørnen.

„Aa trøste og bære mig heller!“ sa manden, „der findes ikke vedpinden hjemme; du faar da la mig kjøre hjem et lass ved, ellers fryser vi rent ihjel; jeg skal komme igjen med hesten til dig imorgen.“

Ja, det skulde han faa lov til, det blev de forlikt om, men dersom han ikke kom igjen, saa skulde han miste alle sauene sine til sommeren, sa bjørnen.

Manden fik veden paa og ruslet hjemefter, men han var ikke meget glad i det forliket, det kan en nok vide. Saa mødte han en rev.

„Hvad er det du er saa sturen for?“ spurte reven.

„Aa, jeg mødte en bjørn oppi her,“ sa manden, „og ham maatte jeg love han skulde faa hesten min imorgen ved dette leite, for fik han ikke den, sa han, saa vilde han rive ihjel alle sauene mine til sommeren.“

„Pyt! ikke værre,“ sa reven. „Vil du gi mig den fedeste bukken din, skal jeg nok fri dig for det jeg.“

Ja, det lovte han, og det skulde han holde ogsaa, sa manden.

„Naar du kommer til bjørnen med hesten imorgen,“ sa reven, „saa skal jeg kaue oppi uren her jeg, og naar saa bjørnen spør hvad det er, skal

du si det er Per skytter, som er den bedste skytter i verden, — og siden faar du hjelpe dig selv.“

Den næste dagen reiste manden ud, og da han traf bjørnen, begyndte det at kaue oppi uren.

„Tsju, hvad er det?“ sa bjørnen.

„Aa, det er han Per skytter, som er den bedste skytteren i verden,“ sa manden; „jeg kjender ham paa maalet,“ sa han.

„Har du set nogen bjørn her, Erik?“ ropte det borti skogen.

„Si nei!“ sa bjørnen.

„Nei, jeg har ikke set nogen bjørn“, sa Erik.

„Hvad er det som staar ved slæden din da?“ ropte det borti skogen.

„Si det er en gammel tyrilaag,“ hvisket bjørnen.

„Aa, det er bare en gammel tyrilaag,“ sa Erik.

„Slike tyristubber pleier vi at ta og velte paa slæden hos os,“ ropte det borti skogen; „orker du ikke, skal jeg komme og hjelpe dig.“

„Si, du hjelper dig selv, og velt mig paa slæden,“ sa bjørnen.

„Nei tak, jeg hjelper mig nok selv jeg,“ sa manden, og velted bjørnen paa slæden.

„Slike tyristubber pleier vi at gjure paa hos os,“ ropte det borti skogen.

„Vil du ha hjelp?“ spurte det.

„Si du hjelper dig selv, og gjur mig fast du,“ sa bjørnen.

„Nei tak, jeg hjelper mig nok selv,“ sa manden, og gav sig til at gjure bjørnen fast med alle de reb han havde, saa den ikke kunde le'e paa en lab engang.

„Slike tyristubber pleier vi hugge øksen i hos os, naar vi har gjurt dem fast,“ ropte det borti skogen; „for saa styrer vi bedre i de store bakkerne,“ sa det.

„Lad som du hugger øksen i mig, du,“ hvisket bjørnen.

Da tog manden øksen og kløvde skallen paa bjørnen, saa den laa død med det samme, og han og reven var venner og vel forlikt; men da de kom bortimod gaarden, sa reven:

„Jeg skulde nok ha lyst til at følge dig ind, men jeg liker ikke bikkjerne dine. Jeg skal bie her, til du kommer med bukken; tag bare en som er bra fed.“

Ja, det lovte manden, og takket til for hjelpen. Da han havde sat ind hesten, gik han bortover til sauehuset.

„Hvor skal du hen?“ sa kjærringen hans.

„Aa, jeg skal bort i sauehuset og hente en fed bukk til den snilde reven som frelste hesten vor,“ sa manden, „for jeg har lovt ham det.“

„Det skulde pokkeren gi den tyvereven nogen bukk,“ sa kjærringen. „Hesten har vi jo, og bjørnen attpaa, og reven har vist stjaalet flere gjæs fra os end bukken er værd, og har han ikke gjort det, saa kan han gjøre det,“ sa hun. „Nei, tag et par af de sinteste bikkjerne i sækken din og slip efter ham du, saa blir vi kanske kvit den tyveradden,“ sa kjærringen.

Det syntes manden var et godt raad, og tog to sinte røde hunder, putted dem i sækken, og drog afsted med dem.

„Har du bukken?“ sa reven.

„Ja, kom og tag den!“ sa manden, han løste op sækkebaandet og slap hundene paa den.

„Huff!“ sa reven og gjorde et hop; „det er sandt, som de siger for et gammelt ord, at velgjort blir ilde lønnet, og nu ser jeg det er sandt ogsaa, at frænde er frænde værst,“ sa han, — han saa at de røde hundene satte efter ham.

„FRÆNDE ER FRÆNDE VÆRST,“ SA REVEN — DEN SAA
AT DE RØDE HUNDER SATTE EFTER DEN